

TENDINȚELE ACTUALE ALE DEZVOLTĂRII PROCESELOR DE OCUPARE A FORȚEI DE MUNCĂ ÎN REGIUNEA DE SUD A REPUBLICII MOLDOVA

THE CURRENT TRENDS OF THE EMPLOYMENT PROCESSES DEVELOPMENT IN THE SOUTHERN REGION OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Iulia VICOL,

Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu” din Cahul
Departamentul Științe Economice

Rezumat. *Evoluția ocupării în mod direct depinde de regenerarea economiei și, în deosebi de ritmul investițiilor, care va contribui la crearea condițiilor de apariție a locurilor noi de muncă. Cu toate că economia va crea locuri noi de muncă, acestea nu vor fi suficiente pentru a acoperi disponibilizările și nu va fi de ajuns să satisfacă cererea locurilor de muncă a celor noi veniți pe piața muncii. De aici rezultă importanța orientării spre politicile regionale privind forța de muncă, fiindcă acolo există posibilități mari de valorificare și ajustare a resurselor locale precum și practicarea unor politici active de ocupare, care vor asigura mobilitatea forței de muncă.*

Cuvinte cheie: *forța de muncă, populație ocupată, regiune.*

CZU: 331.1(478)

Abstract. *The evolution of employment depends directly on the relaunching of the economy and, in particular, on the investments, which will create conditions for the emergence of new jobs in all sectors of activity. Although the economy will generate new jobs, they will not be enough to cover redundancies and, in particular, will not meet the demand for new jobs on the labor market. There is a need for a focus on regional labor policies, where there is greater scope for adjustment and capitalization of local resources and the need for an active employment policy to ensure labor mobility.*

Keywords: *labour force, employment, region.*

UDC: 331.1(478)

Orice societate este caracterizată de populația sa, de aspectele ei demografice, socio-economice, de instruire, morale, spirituale. Toate aceste aspecte joacă un rol important în dezvoltarea forței de muncă.

Pentru a cunoaște ce se petrece pe piața forței de muncă din Regiunea de Sud a Republicii Moldova, v-om utiliza, în cea mai mare parte serii de date statistice din Ancheta asupra forței de muncă. Aceste date sunt utilizate pentru a conștientiza care este situația la moment în ceea ce privește ocuparea forței de muncă.

Inițial, analizăm dinamica populației ocupate după nivelul de instruire, atât a Republicii Moldova cât și a Regiunii de Sud a Republicii Moldova, lucrul

ce ne oferă un tablou comparativ al populației ocupate dar caracterizată după anumii indicatori și desigur pe o perioadă de cinci ani.

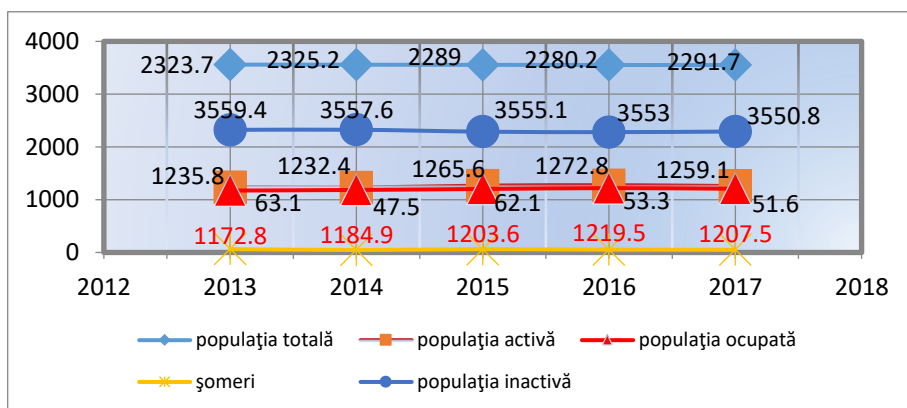

Figura 1. Dinamica populației ocupate după participarea la activitatea economică, a Republicii Moldova, în perioada anilor 2013-2017.
 Sursa: elaborat de autor în baza datelor BNS

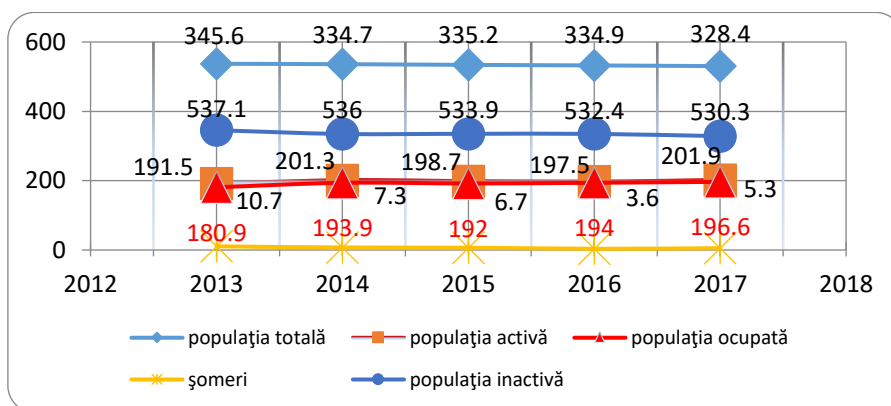

Figura 2. Dinamica populației ocupate după participarea la activitatea economică, a Regiunii de Sud a Republicii Moldova, în perioada anilor 2013-2017.
 Sursa: elaborat de autor în baza datelor BNS

Analizând figurile de mai sus referitoare la dinamica populației ocupate după nivelul de instruire atât la nivel național cât și regional, observăm că pe parcursul ultimilor cinci ani numărul populației scade. Dacă la începutul anului 2013 pe țară aveam 3559,4 mii persoane, atunci în anul 2017 s-a înregistrat o scădere de 8,6 mii persoane până la 3550,8 mii persoane. Aceeași situație se înregistrează și pe Regiunea de Sud, o scădere de la 537,1 mii persoane la 530,3

mii persoane, adică cu 6,8 mii persoane, ceea ce denotă faptul că 79% din scăderea populației pe țară se datorează Regiunii de Sud. Populația inactivă atât la nivel național cât și regional are o pondere foarte mare de peste 60% cu o mică descreștere la nivel național în anul 2013, unde populația inactivă este de 2323,7 mii persoane, iar în anul 2017 de 2291,7 mii persoane. Aceeași situație este și în Regiunea de Sud, în anul 2013 populația inactivă este de 345,6 mii persoane, iar în anul 2017 de 328,4 mii persoane. Ceilalți trei indicatori sunt mai îmbucurători: la nivel național populația activă crește cu 23,3 mii persoane pe parcursul a cinci ani, populația ocupată cu 24,7 mii persoane iar numărul șomerilor scade cu 11,5 mii persoane. Situația dată este și la nivel regional: populația activă crește cu 10,4 mii persoane pe parcursul a cinci ani, populația ocupată cu 15,7 mii persoane iar numărul șomerilor scade cu 5,4 mii persoane. Din informația analizată observăm că ponderea Regiunii de Sud în valoarea indicatorilor la nivel de țară este peste patruzeci de procente: în populația activă 44,6%, în populația ocupată 45,2%, iar ponderea șomerilor este foarte ridicată și constituie 46,9%.

Din datele prezentate mai sus se observă că populația activă pe parcursul acestor ani are o tendință de creștere lentă, lucrul ce se petrece și la nivel național, dar cu nuanțe pronunțate la nivel local doar că fenomenul în cauză are amploare și profunzime diferită de la o regiune la alta, iar în interiorul acestora de la un raion la altul. Această creștere lentă a ratei de activitate a populației este un fenomen pozitiv pentru Republica Moldova, cât și pentru Regiunea de Sud și este de dorit ca fenomenul în cauză să se mențină, dar mai bine este să crească semnificativ. Un alt fenomen pozitiv constă în aceea că descrește numărul populației inactive. Aceste două categorii de persoane se află într-o dependență strânsă.

În continuare analizăm ponderea populației active a Regiunii de Sud din totalul populației Republicii Moldova. Acest indicator este analizat doar pe un singur an.

Tabelul 1.
Ponderea populației active a Regiunii de Sud din totalul populației, pe anul 2017

Indicatorii	Republica Moldova (mii pers.)	Regiunea de Sud (mii pers.)	Ponderea (%)
1	2	3	4
<i>1.Populația activa total</i>	<i>1259,1</i>	<i>201,9</i>	<i>16,0</i>
1.1 Masculin	640,1	104,5	16,3
1.2 Feminin	619,0	97,5	15,7
<i>2.Populația ocupată totală</i>	<i>1207,5</i>	<i>196,6</i>	<i>16,28</i>
2.1 Masculin	609,2	100,2	16,45

2.2 Feminin	598,3	96,4	16,11
3. Someri BIM	51,6	5,3	10,28
3.1 Masculin	30,9	4,2	13,6
3.2 Feminin	20,7	1,1	5,31

Sursa: elaborat de autor în baza datelor BNS

Analizând datele tabelului de mai sus observăm că populația activă a Regiunii de Sud a Republicii Moldova constituie doar 16 % din populația activă totală, ceea ce reprezintă o pondere destul de mică pentru o regiune din care fac parte 8 raioane. Din totalul populației active ponderea bărbaților este de 16,3% care este mai mare ca ponderea generală și o depășește și pe cea a femeilor care constituie 15,7%. Aceeași situație se observă și la populația ocupată totală: dacă ponderea la general este de 16,28%, atunci bărbații dispun de un procent de 16,45% pe când femeile au doar 16,11%. Un lucrul îmbucurător rămâne a fi ponderea șomerilor, care din numărul total pe țară în Regiunea de Sud se găsesc la nivel de 10,28% dar și aici ponderea bărbaților de 13,6% este mai mare ca cea a femeilor de 5,31%.

Din cele menționate anterior se observă că populația ocupată se menține aceeași atât la nivel național, cât și regional, iar populația de până la 15 ani suferă o tendință de scădere. Lucrul dat creează o situație îngrijorătoare deoarece în astfel de condiții se dezvoltă o stare de nesiguranță în rândul populației și o dezamăgire atât în politica actuală în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, cât și-n reformele care se implementează în acest domeniu, iar populația însăși pe zi ce trece devine tot mai săracă.

În ultima perioadă a scăzut calitatea ofertelor de locuri de muncă, crescând în principiu numărul locurilor de muncă care nu cer o calificare profesională ori o pregătire a specialiștilor cu nivel mediu, iar în rândul specialiștilor cu studii superioare s-a observat o creștere a șomajului. Aici este vorba de imaginea țării la nivel internațional, nivelul de pregătire a specialiștilor care activează în economia unui stat este mai mic, tehnologia rămasă de vreme este amortizată, producția fabricată este de o calitate inferioară și din aceste considerente nu putem vorbi de o competitivitate pe piața internațională. Deteriorarea calitativă a locurilor de muncă a dus la o erodare și mai accentuată a veniturilor provenite din ocupații economice. Însă rata ocupării masculine a crescut de la 41,8 % în anul 2013 la 43,1 % în anul 2017, mărindu-se pe parcursul ultimilor cinci ani cu 1,3 %. La rândul său, observăm și o creștere de la 37,0 % în anul 2013 la 38,1 % în anul 2017 a ratei ocupării femeilor ceea ce semnifică un pas pozitiv în dezvoltarea indicatorului, dar care este totuși sub nivelul de ocupare a bărbaților. Pe perioada acestor ani, 2013-2017 a crescut cu 1,2 %. Puțin, dar este totuși o creștere.

În ceea ce privește rata de activitate pe sexe a populației în Regiunea de Sud, avem următorul tablou: rata de activitate a bărbaților a crescut de la 34,6%

în anul 2013 la 36,7% în anul 2017, iar la femei s-a modificat de la 32,9% în anul 2013 la 33,0% în anul 2017. Rata de activitate a ambelor sexe a crescut, dar dacă la bărbați observăm o creștere cu 2,1 puncte procentuale, atunci la femei lucrurile stau mai rău și aici avem o creștere de doar 0,1%. Cu toate acestea nu trebuie de neglijat faptul că datele statistice nu întotdeauna oglindesc situația reală.

Un alt indicator care ne crează o imagine amplă despre situația populației este șomajul. Analizând acest indicator se observă că la nivel național numărul șomerilor a suferit modificări simțitoare, de la 63,1 mii persoane la 61,6 mii persoane, adică o diminuare a numărului șomerilor de 1,5 mii persoane pe o perioadă de cinci ani, un indicator foarte pozitiv. Acest indicator descrește în egală măsură atât la ambele sexe: șomajul în rândul bărbaților a scăzut cu 7,1 mii persoane (de la 38,0 mii în anul 2013 la 30,9 mii în anul 2017), în rândul femeilor șomajul a scăzut și mai mult cu 4,4 mii persoane (de la 25,1 mii în anul 2013 la 20,7 mii în anul 2017). Comparând cu Regiunea de Sud, observăm că lucrurile stau mai bine la acest capitol. Dacă la începutul anului 2013 au fost înregistrați șomeri în total de 10,7 mii persoane, atunci în anul 2017 avem un număr de șomeri înregistrați de 5,3 mii persoane, adică numărul șomerilor a scăzut în jumătate sau cu 5,4 mii persoane ceea ce constituie o diminuare de 49,5%. Același tablou îl observăm și la diminuarea șomerilor în ceea ce privește repartizarea pe sexe. Dacă în anul 2013 aveam 6,6 mii bărbați înregistrați ca șomeri, atunci în anul 2017 numărul lor a fost de 4,2 mii persoane, adică s-a înregistrat o scădere de 63,6%, iar în rândul femeilor situația este următoarea: în anul 2013 - 4,1 mii persoane șomeri, în anul 2017 - 1,1 mii persoane, diferența este de 3,0 mii persoane ori de 26,8%. Deci șomajul în rândul bărbaților este mai mare decât în rândul femeilor, aproape de trei ori, și descreșterea acestuia decurge mai lent ca-n rândul femeilor în jur de 27%.

Analizând ratele de participare a populației la activitatea economică obținem următoarea figură:

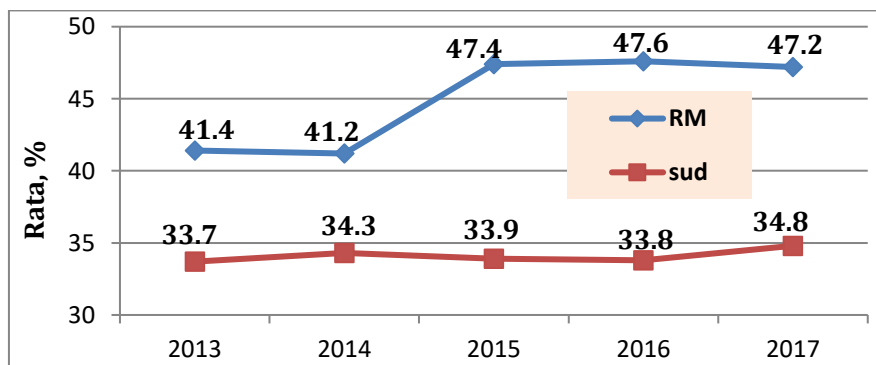

Figura 3. Rata de participare a populației la activitatea economică %, anii 2013-2017.

Sursa: elaborat de autor în baza datelor BNS

Conform datelor reflectate în această figură se observă că *rata de activitate a populației* Republicii Moldova în anul 2013 a fost de 41,4 % iar în anul 2017 de 42,2 % , ceea ce denotă faptul că ea a rămas aproape aceeași. Chiar dacă în anii intermediari a suferit mici schimbări, în ultimul an acest indicator și-a restabilit valoare. Însă în ceea ce privește Regiunea de Sud a țării în anul 2013 acest indicator a fost de 33,7 % iar în anul 2017 de 34,8% deci a crescut cu 1,1 puncte procentuale, ceea ce demonstrează că această regiune tinde în ultimul an spre o creștere ușoară a activității. Totodată, rata de participare în Regiunea de Sud a țării rămâne la un nivel sub mediul pe țară, și dacă la nivel național acest indicator chiar a crescut puțin, cu 0,8%, în Regiunea de Sud lucrurile stau mai bine și avem o creștere de 1,1 puncte procentuale. Analizând acest indicator pe sexe, conform datelor BNS, se observă un decalaj dintre rata de activitate a femeilor și bărbaților: pe țară cu 5,9% e mai mică a femeilor decât a bărbaților, iar în Regiunea de Sud avem o diferență de 3,7% în folosul bărbaților. Acest decalaj se poate explica prin mai multe fenomene, dar cel mai semnificativ, constă în emigrarea populației active economic și în special a sexului feminin la muncă peste hotare, ar fi de dorit ca acest fenomen să fie unul temporar și de scurtă durată.

Un alt indicator ce trebuie cercetat este populația ocupată pe grupe de vârstă, pe o perioadă de cinci ani.

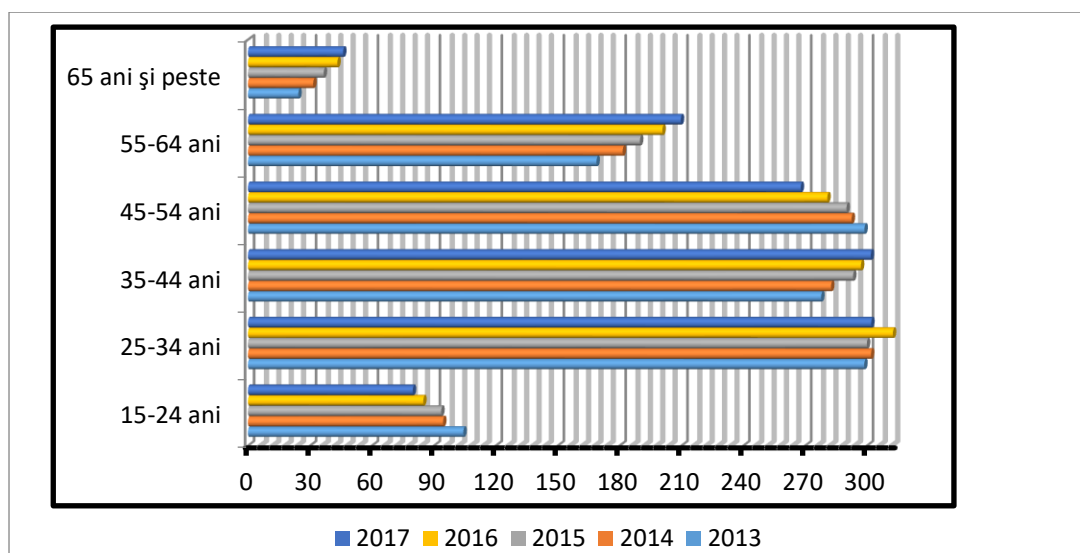

Figura 4. Dinamica populației ocupate a Republicii Moldova pe grupe de vârstă, în perioada anilor 2013-2017.

Sursa: elaborat de autor în baza datelor BNS

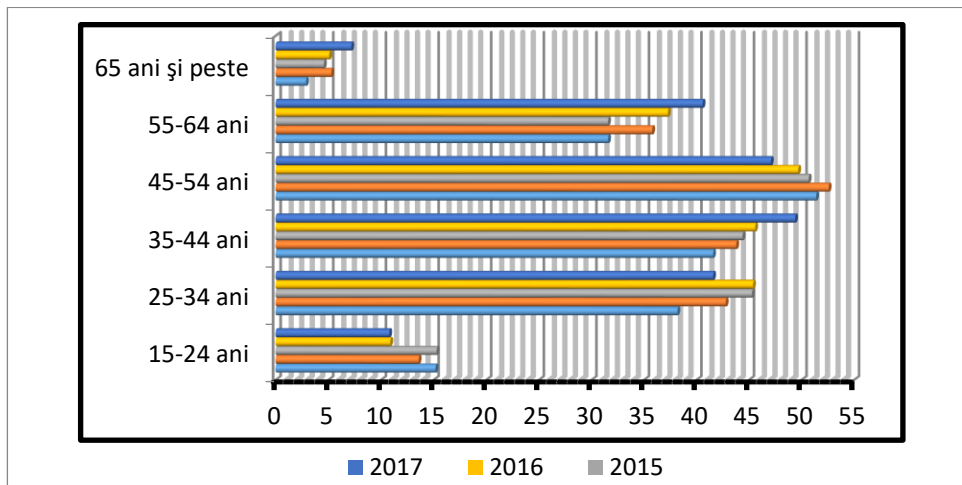

Figura 5. Dinamica populației ocupate a Regiunii de Sud a Republicii Moldova pe grupe de vârstă, în perioada anilor 2013-2017.

Sursa: elaborat de autor în baza datelor BNS

Conform datelor din figurile de mai sus, în ultimii ani se observă o schimbare esențială în ceea ce privește dinamica populației pe grupe de vârstă. Dacă în anul 2013 la nivel național persoanele în vârstă de 15-24 ani erau 104,3 mii persoane, atunci în anul 2017 numărul lor este de doar 79,8 mii persoane, ceea ce arată că numărul persoanelor active în următorii câțiva ani va scădea considerabil. La nivel regional situația este și mai critică: dacă în anul 2013 aveam 15,2 mii persoane, în anul 2017 avem doar 10,8 mii persoane, ceea ce reprezintă puțin peste 71% față de anul 2013. Următoarele două grupe de vârstă: 24-34 ani și 35-44 ani se observă o mică creștere pe parcursul ultimilor ani. În grupa celor de la 45-54 ani se observă o mică descreștere la nivel național de la 298,8 mii persoane la 267,9 mii persoane, iar la nivel regional de la 51,7 mii persoane la 47,1 mii persoane. Descreșterea nu este mare dar are un efect benefic la nivel național și regional din punct de vedere economic. Celelalte două grupe de vârste înregistrează o creștere considerabilă. Din punct de vedere al speranței la viață fenomenul dat este benefic și demonstrează că populația are o viață mai longitivă, dar din punct de vedere economic și al creșterii cheltuielilor sociale ale Bugetului de Stat apar o sumedenie de probleme prin mărirea cheltuielilor cu achitarea pensiilor și acest vector se va păstra și pe viitor.

Un alt spectrul de date vor fi prezentate din perspectiva dinamicii populației ocupate după nivelul de instruire, a Republicii Moldova comparativ cu Regiunea de Sud, tot în perspectiva ultimilor cinci ani.

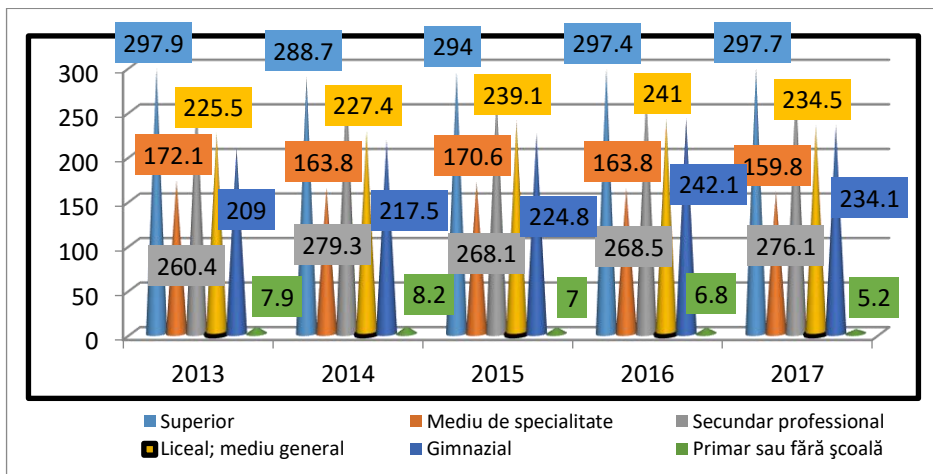

Figura 6. Dinamica populației ocupate după nivelul de instruire, a Republicii Moldova, în perioada anilor 2013-2017.

Sursa: elaborat de autor în baza datelor BNS

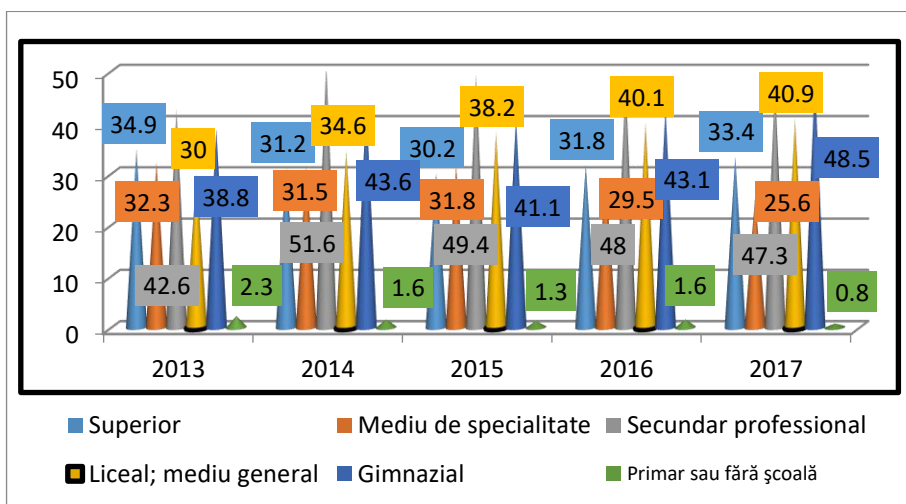

Figura 7. Dinamica populației ocupate după nivelul de instruire, a Regiunii de Sud, în perioada anilor 2013-2017.

Sursa: elaborat de autor în baza datelor BNS

Din punct de vedere al nivelului de instruire atât la nivel național, cât și la nivel regional avem următoarea situație: persoanele cu studii superioare la nivel național înregistrează o descreștere nesemnificativă de la 297,9 mii persoane la 297,7 mii persoane ceea ce denotă faptul că populația Republicii Moldova tinde să obțină studii superioare pentru a obține o profesie demnă și mai bine plătită. La nivel regional avem o descreștere mai evidențiată de la 34,9 mii persoane în anul 2013 la 33,4 mii persoane în anul 2017, tendința de la nivel național se respectă. După nivelul de instruire mediu de specialitate observăm o

mică descreștere la nivel național de la 172,1 la 159,8 mii persoane, la nivel regional de la 32,3 mii persoane la 25,6 mii persoane. Cu părere de rău nivelul celor trei categorii ce urmează: populația ocupată cu nivel de instruire secundar profesional, liceal, mediu general și gimnazial înregistrează o creștere considerabilă și valoric la nivel național este aproape de două ori mai mare ca a celor cu studii superioare și medii de specialitate, sau de 1,63 ori. La nivel regional situația este și mai critică, acest raport este de 2,32 ori. Toate aceste rezultate denotă faptul că chiar dacă populația se străduie să aibă studii superioare și speciale de instruire, pe parcursul perioadei studiate, în mare parte, ei s-au dezamăgit de politica statului în acest domeniu. Totodată o mare parte a populației este nevoită să se angajeze la un loc de muncă pentru a-și asigura existența. În același timp, un număr tot mai mare de tineri după terminarea gimnaziului ori liceului, pleacă la muncă peste hotare fără a termina alte studii, la revenirea în țară se angajează, dar rămân fără studii speciale ori superioare. Un lucru îmbucurător este faptul că numărul persoanelor care au nivel de instruire primar ori sunt fără școală, în ultimii cinci ani înregistrează o descreștere considerabilă. Dacă această scădere la nivel național înregistrează o descreștere mai mică de la 7,9 mii persoane la 5,2 mii persoane, atunci la nivel regional această descreștere este foarte mare de la 2,3 la 0,8 mii persoane. Aici trebuie de accentuat că dacă procentul persoanelor cu studii superioare din Regiunea de Sud constituie numai 11% din totalul pe țară, în ceea ce privește persoanele cu studii primare ori fără studii, avem un procent de 15%.

Un alt indicator ce trebuie analizat după părerea autorului este dinamica populației ocupate după statut profesional, atât la nivelul Republicii Moldova, cât și la nivelul Regiunii de Sud.

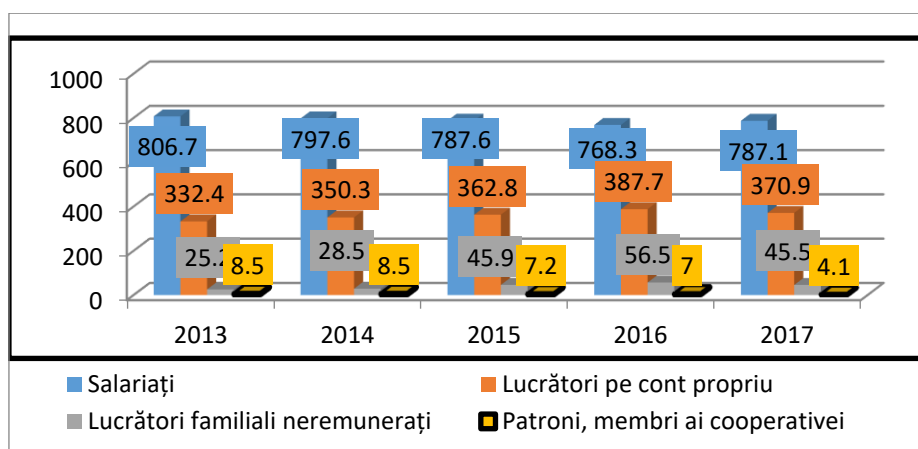

Figura 8. Dinamica populației ocupate după statut profesional, a Republicii Moldova, în perioada 2013-2017.

Sursa: elaborat de autor în baza datelor BNS

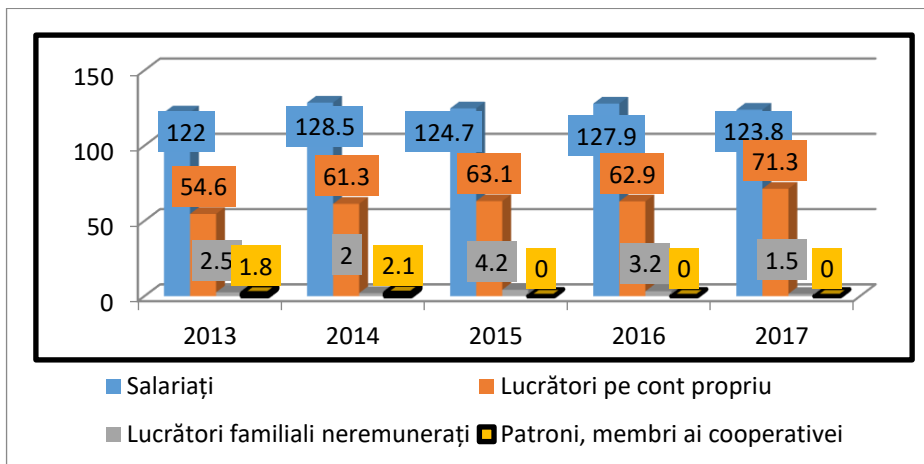

Figura 9. Dinamica populației ocupate după statut profesional, a Regiunii de Sud a Republicii Moldova, în perioada 2013-2017.

Sursa: elaborat de autor în baza datelor BNS

Dinamica populației ocupate după statutul profesional conform figurelor de mai sus înregistrează anumite valori. Cel mai mare număr îl înregistrează salariații. La nivel național pe parcursul ultimilor cinci ani înregistrează o descreștere mică de la 806,7 mii persoane în anul 2013 la 787,1 mii persoane în anul 2017. Aici trebuie de menționat ca dacă în primii ani s-a înregistrat o descreștere continuă atunci ultimul an înregistrează o creștere și se ajunge la nivelul anului 2015. La nivel regional, la capitolul în cauză, avem o situație inversă, se observă o creștere nu prea mare de la 122 mii persoane în anul 2013 la 123,8 mii persoane în anul 2017, dar cu salturi considerabile pe parcursul anilor cu 128,5 mii persoane în anul 2014 și cu 127,9 mii persoane în anul 2016. La nivel regional se înregistrează oscilarea datelor cum ne prezintă și figura 9 *Dinamica populației ocupate după statut profesional, a Regiunii de Sud a Republicii Moldova, în perioada 2013-2017*. În ce privește lucrătorii pe cont propriu și lucrătorii familiali neremunerați, la nivel național, ei înregistrează la ambele categorii o creștere stabilă. În primul caz, lucrătorii pe cont propriu, avem o creștere de la 332,4 mii persoane în anul 2013 la 370,9 mii persoane în anul 2017, iar la lucrătorii familiali neremunerați creșterea este mai pronunțată de la 25,2 mii persoane la 45,5 mii persoane. La nivel regional lucrurile stau puțin altfel. Dacă valoarea numărului lucrătorilor pe cont propriu în această perioadă înregistrează o creștere de la 54,6 mii persoane în anul 2013 la 71,3 mii persoane în anul 2017, atunci lucrătorii familiali neremunerați tot în această perioadă înregistrează o scădere de la 2,5 mii persoane la 1,5 mii persoane. Momentul dat reprezintă un fapt benefic pentru Regiunea de Sud și reprezintă un bun exemplu pentru întreaga țară.

Un alt indicator, care cere analiză, după părerea autorului, este dinamica

populației ocupate pe grupe de ocupații, pe o perioadă de cinci ani.

Pentru a analiza acest indicator este necesar de menționat care profesii (ocupații) sunt practicate de populația activă a Republicii Moldova și cum se clasifică pe grupe în funcție de activitățile desfășurate. Clasificarea ocupațiilor este destinată pentru soluționarea problemelor ce apar în reglementarea relațiilor sociale și de muncă, precum și analiza și prognoza indicatorilor utilizați în domeniul forței de muncă și a instruirii profesionale.

Clasificatorul Ocupațiilor din Republica Moldova este elaborat în conformitate cu Clasificatorul Internațional Standard a Ocupațiilor și este compatibil cu Clasificatorul Ocupațiilor din România și unele țări din Comunitatea Statelor Independente. Conform acestui Clasificator, ocupațiile se clasifică astfel:

Grupa 1 - Conducători ai autorităților publice pe toate nivelurile, conducători și funcționari superiori din unitățile economico-sociale și politice.

Grupa 2 - Specialiști cu nivel superior de calificare.

Grupa 3 - Specialiști cu nivel mediu de calificare.

Grupa 4 - Funcționari administrativi.

Grupa 5 - Lucrători în servicii, gospodăria de locuințe și deservire comunală, comerț și asimilați.

Grupa 6 - Lucrători calificați în agricultură, silvicultură, vânătorie, piscicultură și pescuit.

Grupa 7 - Muncitori calificați în entități industriale mari și mici, în meserii de tip artizanal, în construcții, transporturi, telecomunicații, geologie și prospectare geologică.

Alții - Operatori, aparatiști, mașiniști la instalații și mașini, lăcătuși, muncitori necalificați etc.⁷

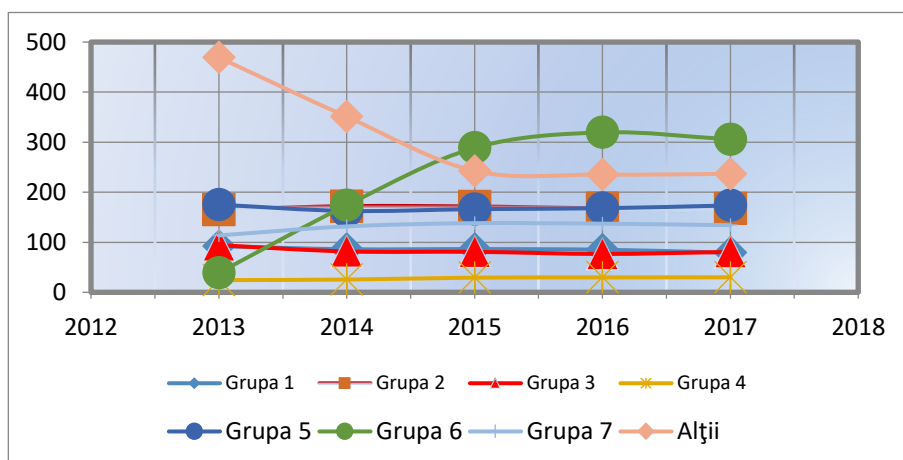

Figura 10. Dinamica populației ocupate pe grupe de ocupații, a Republicii

⁷ <http://lex.justice.md/viewdoc.php?id=353018&lang=1>

Moldova, în perioada 2013-2017.

Sursa: elaborat de autor în baza datelor BNS

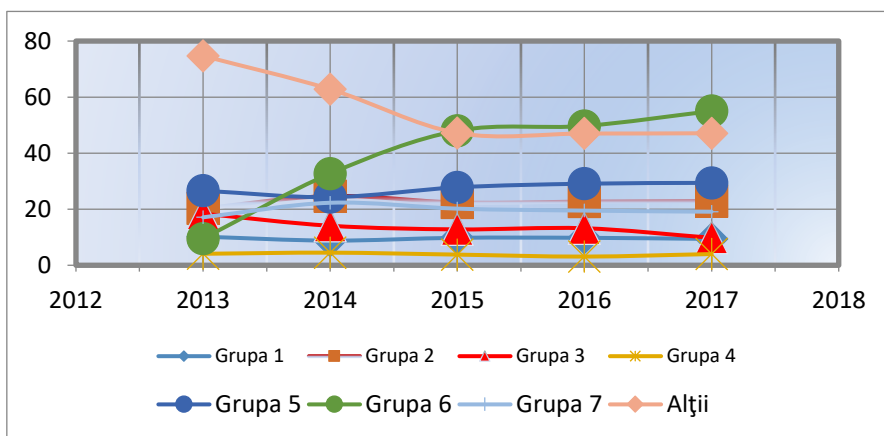

Figura 11. Dinamica populației ocupate pe grupe de ocupații, a Regiunii de Sud a Republicii Moldova, în perioada 2013-2017.

Sursa: elaborat de autor în baza datelor BNS

În aceste două figuri se observă că dacă marea majoritate a grupelor se comportă normal, pe parcursul acestor cinci ani înregistrând mici abateri de micșorare ori de creștere, atunci două grupe suferă modificări considerabile. În primul caz, populația ocupată ce este constituită din *operatori, aparatiști, mașiniști la instalații și mașini, lăcătuși, muncitori necalificați etc.*, suferă o descreștere semnificativă atât la nivel național cât și regional. Pe țară scade de la 469,3 mii persoane în anul 2013 la 236,6 mii persoane în anul 2017, adică de două ori. Aceeași situație se înregistrează și în Regiunea de Sud: o scădere de la 74,7 mii persoane în anul 2013 la 47,1 mii persoane în anul 2017. În ceea ce privește grupa 6 care este constituită din *lucrători calificați în agricultură, silvicultură, vânătorie, piscicultură și pescuit*, situația este diametral opusă. În anul 2013 la nivel național s-a înregistrat un număr de 39,1 mii persoane, iar în anul 2017 acest număr s-a majorat până la 305,8 mii persoane, adică acest indicator a crescut pe parcursul a cinci ani de 7,8 ori, la nivel regional lucrurile stau tot așa: în anul 2013 avem 9,5 mii persoane ca în anul 2017 să se înregistreze o creștere până la 55 mii persoane, adică s-a înregistrat o creștere de 5,8 ori.

Una din problemele primordiale ale populației, care apar odată cu modificarea indicatorilor sus analizați este venitul obținut de forța de muncă pentru prestarea unui anumit serviciu, numit salariu. Deaceea este necesar să se studieze salariul mediu lunar brut pe economia Republicii Moldova și respectiv pe Regiunea de Sud.

Tabelul 2.

**Evoluția salariului mediu lunar brut pe total activitate economică,
perioada 2013-2017**

	2013	2014	2015	2016	2017
Republica Moldova	3674,2	4089,7	4538,4	4997,8	5587,4
Regiunea de Sud	2831,2	3183,5	3527,3	3881,6	4257,0

Sursa: BNS

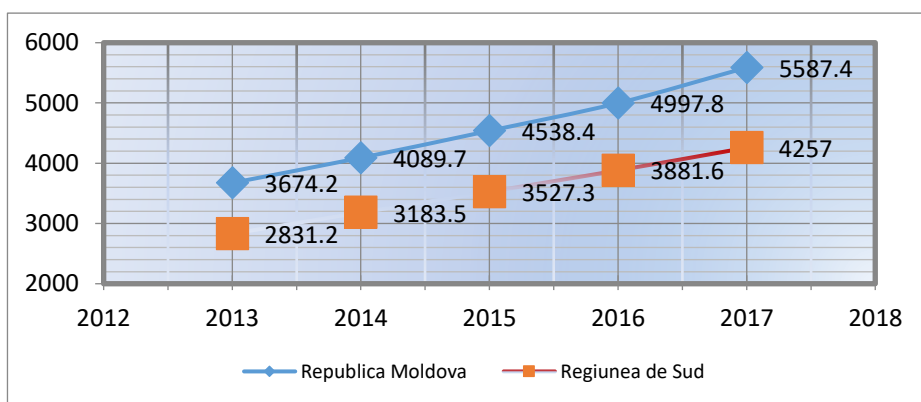

Figura 12. Evoluția salariului mediu lunar brut pe total activitate economică, perioada 2013-2017.

Sursa: elaborat de autor în baza datelor de la BNS

Conform datelor de mai sus, atât din figură cât și din tabel, ne sunt reprezentate evoluția salariului mediu lunar pe ultimii cinci ani de unde se observă că atât la nivel național cât și regional remunerarea muncii crește destul de lent, dar sigur crește în fiecare an. La nivel național această creștere este mai considerabilă în comparație cu Regiunea de Sud. Acest lucru se datorează în primul rând faptului că în Regiunea de Sud una dintre activitățile de bază este agricultura, activitate care nu este cel mai bine plătită la nivel național. Un alt moment important este și faptul că dacă în anul 2013 salariul mediu lunar pe Regiunea de Sud este cu 843 lei mai mic comparativ cu media pe țară, atunci în anul 2017 se observă o diferență de 1330 de lei. Cu toate acestea la nivel proporțional salariul mediu lunar pe Regiunea de Sud față de media pe țară constituie aproximativ 77%. Aceste indicatoare ar trebui să fie un imbold clar pentru personalul domeniilor financiare atât la nivel regional, cât și național. E de dorit ca salariul mediu lunar pe Regiunea de Sud de apropiat cu media pe țară și în acest scop trebuie implementate politici de redresare a situației bine gândite și echilibrate.

Reeșind din rezultatele obținute în urma analizei efectuate pot fi făcute următoarele concluzii:

- Conform datelor statistice regionale în ultimii cinci ani numărul total al populației crește, dar din total o pondere de peste 60% o reprezintă populația inactivă. Pentru Regiunea de Sud a Republicii Moldova această situație creează probleme grave, deoarece cresc cheltuielile de întreținere a acestei categorii de populații, care nu contribuie cu nimic la formarea bugetelor locale.

- Regiunea suportă cheltuieli mari pentru a instrui populația. Mulți obținând o profesie sunt nevoiți să se angajeze la muncă, în afara calificării obținute, pentru a-și asigura existența, lucrul care, respectiv, duce la dezamăgirea lor în studiile obținute. Piața muncii trebuie să pună la dispoziția forței de muncă oportunități de angajare, să facă o distribuție mai echitabilă a locurilor de muncă disponibile între diferite grupuri, atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ.

- O altă problemă cu care se confruntă Regiunea de Sud constă în aceea că o mare parte a populației active nu este mulțumită de salariile pe care le propun angajatorii. Salariul este considerat motorul de dezvoltare a unui sector sau altul. La acest capitol sunt rezerve nu numai din partea angajatorilor, dar și din partea statului. Reformele efectuate în acest domeniu duc la pierderea forței de muncă.

Din concluziile formulate reese următoarele recomandări:

- Guvernarea trebuie să revadă salariul minim, care ar permite satisfacerea necesităților familiilor. Statul este acela care ar trebui să se preocupe de bunăstarea populației, de utilizarea deplină a resurselor productive.

- Crearea legăturilor de cooperare și colaborare între regiunile Republicii Moldova, pentru a putea elabora și implementa diferite idei inovatorii, care ar atrage investiții străine pentru a putea crea noi locuri de muncă atractive.

- Necesitatea dezvoltării și implementării unor măsuri preventive, adaptate la necesitățile individuale ale persoanelor inactive. Deasemenea crearea și diversificarea pachetului de măsuri active adresate tinerilor cuprinși între vârsta 25-44 ani.

Rezolvarea reușită a acestor probleme va contribui la crearea de noi generații de muncitori, care vor fi capabili să folosească la maximum posibilitățile ce le oferă ziua de azi a societății moderne.

Referințe bibliografice:

1. Cubreacov Iu. Ocuparea – procese și tendințe la etapa actuală în Republica Moldova. În: Conferința științifică de totalizare a activității de cercetare a cadrelor didactice a US Cahul din 30 aprilie 2009. Cahul, 2009, vol. II, p. 140-145 0,32 c.a., ISBN 978-9975-914-21-5.
2. Forța de muncă în Republica Moldova: Ocupare și șomaj 2018. Chișinău 2018.
http://www.statistica.md/public/files/publicatii_electronice/Forța_de_muncă/AFM_2018_rom.pdf
3. Forța de muncă în Republica Moldova: Ocupare și șomaj 2017. Chișinău

2017.

http://www.statistica.md/public/files/publicatii_electronice/Forta_de_munca/AFM_rom_2017.pdf

4. http://www.statistica.md/public/files/publicatii_electronice/piata_fortei_de_munca/Piata_Muncii_2010.pdf.
5. <http://adrsud.md>.
6. <https://infoeuropa.md/ocuparea-fortei-de-munca-si-afaceri-sociale/>
7. <http://lex.justice.md/viewdoc.php?id=353018&lang=1>
8. Manualul operațional al ADR Sud.
<https://ru.scribd.com/document/205997827/Manualul-Operational-al-ADR-Sud>
9. Site-ul Biroului Național de Statistica. www.statistica.md
10. Statistica teritorială. Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova. Chișinău 2018.
http://statistica.gov.md/public/files/publicatii_electronice/Statistica_teritoriala/Statistica_teritoriala_2018.pdf
11. Statistica teritorială. Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova. Chișinău 2017.
http://www.statistica.md/public/files/publicatii_electronice/Statistica_teritoriala/Statistica_teritoriala_2017.pdf
12. Strategia de Dezvoltare Regională Sud pentru perioada 2016-2020.
<http://adrsud.md/pageview.php?l=ro&idc=692>